

vidio krajeva i mjesta, koji su po prirodi bili manje lijepi negoli Samobor, ali koji su na putu napretka daleko kročili pred nama, boljela ova zaostalost Samobora. I on pregnu čvrstom svojom voljom i neslomivom ustrajnosti i za kratko vrijeme stvorio čudesa. Iz ogoljelih došova i bregova nikoše šume i parkovi. Ulice se pročistile i uređile; dobisemo pločnike. Gradna se regulira, niču novi trgovci i ţetalista. Provadja se kanalizacija, grade se ceste i putovi uređuju se zdenci. Stare i nezdrave uredbe se bez milosrdja dokidaju i zamjenjuju novima i zdravima. Šmidhen se brinje za ugodno boravište onih koji žive, i za dostojno počivalište onih, koji nas za vazduh ostavljaju. U samih deset godina, što ih je sudbina odredila Šmidhenu da bude na čelu Samobora, stvorio je on iz zaostaloga mjestanca gradić, koji je svojom ljepotom prirasa nesamo srcu nas, koji smo djeca njegova, nego koji svojim čarima mami ovamo i stranca iz bliza i iz daleka, da ovdje svoj odmor i okrepnu, a često i svoje zdravlje nadje.

Na ovome putu napretka imao je Šmidhen svladati mogu zapreku i progutati mnogo gorku. Bilo je mnogo prigovora, nešvaćanja i sumničenja. Bilo je predbacivanja zbog rastrošnosti, kao da čovjek-smrtnik može iz ničesa stvoriti nešto. Dogodilo se Šmidhenu ono što čovjeku, koji sadi drveće, pa dolaze ljudi koji ne shvaćaju da će ono porasti, razgraniti grane i urodit plodom, te se rugaju njegovoj besposlici. Jedamput ali dolazi potomstvo, koje se razbija u sjeni toga drveta i koje uživa plodove njegove. U srcu toga potomstva nema više poruge i prigovora, nego osjećaj zahvalnosti prema onome, koji je u svojoj dalekovidnosti zasadio drveće.

Ovaki osjećaj rodio se i u srcu građanstva samoborskoga koje je nedugo poslijem smrti Šmidhene očutjelo potrebu da tomu osjećaju dade i vidljiva izražaja. I dođoše prinosi iz bliza i iz daleka, od Samoboraca i od prijatelja Samobora i nastade tako spomen-ploča od umjetnice ruke, prof. Rudolfa Valdeca, kojemu budi i ovdje izrečena hvala za poštovanost, kojom se je odzvao našemu pozivu, te uz neznatna sređstva, koja su nam stajala na raspolaganje stvorio umjetniju dostojuću, da lik Šmidhene drži pred očima još davnim pokoljenjima.

U ime svih onih, koji doprinoše svoj prilog ostvarenju ove zamisli, kao i u ime Društva za poljopravljanje Samobora, koje je preuzele skrb oko izvedbe njezine — otvorivam ovaj čedni znak neće zahvalnosti uz poklone, koji će se danas oriti iz srca čitavoga Samobora!

Slava Ljudevitu Šmidhenu!

Molim pogl. gosp. načelnika Samoborskoga, da izvoli u ime općine trga Samobora preuzeti ovu spomen-ploču pod svoju brigu i zaštitu.

Kad je g. Hrčić avšao, pao je sa ploče, a o sunčanim tracima zasjao je lik Šmidhene, koga je mnogobrojno općinstvo pozdravilo sa „Slava Šmidhenu!“

Potom je načelnik trga g. Kiešić prozborio ovu besedu:

Sretan sam, da mogu primiti kao načelnik slobodnog i kr. povelj. Trgovista Samobor pod zaštitu ovaj spomenik našeg najzaslužnijeg gradjanina.

S ovim likom proslavljaju Samobor sebe:

S ovom pločom počaćuje Samobor utemeljaća budućnosti i preporoda našeg mjeseta.

Tim činom pokazuje Samobor, kako umije poštovati uspomenu mušta neprocjenjivih zasluga za Samobor.

Tebi zaslužni Šmidhene, poklanja se danas cito Samobor, kojeg si toliko ljubio i kome si toliko mara i truda žrtvovao, da ga dignesi i postaviš u sklad njegov uredjaj i prirodnim njegovim ljepotama.

Ti si nam postavio temeljni kamen naše budućnosti. Ti si nam pokazao put, kojim da idemo, i pružio direktivu, prema kojoj treba da uđešavamo naš dalji rad i nastojanje.

Prije pedeset godina gledao je već duh Tvoj, da obdareni naš zavičaj mora zauzeti jednom prvo mjesto u prirodnim ljepotama naše lijepe hrvatske domovine.

Za tim je išao sav Tvoj trud i Tvoje staranje, da dolično urediš naš ubavi gradic, i da onda upozoriš na nj naš domaći i strani svijet kao na čisti i najljepši biser, što ga imaju Hrvati.

Tvoja se misao ostvaruje i već danas dolaze gosti sa svih strana ovamo, da se dive krasnom Samoboru, da uživaju dane u ljepoj prirodi, kojom na je Provinčnost božja nadarila.

Tvoja ga ruka ukrasila, Tvoja je ruka isčupala nevaljali drač i zasadila ruže, da potomstvo može naći u tim ružama svoj užitak i zadovoljstvo.

Tvoj rad je bio težak, jer si se morao boriti natražnjaštvom, koje je stavljalo tolike zapreke Tvojem plemenitom radu.

Ništa te nije plašilo, ni pred kim nijesu uzmakao i čim je bivao veći napadaj stih više i postojanje si radio za napredak našeg milog Samobora.

Danas se i priznaje Tvoj rad, danas stoji Tvoj Samobor pred Tobom mlad i preporoden, te ukraden Tvojom rukom i radom.

Neka ovaj Tvoj mili lik gleda na njega neka Tvoj duh krili nad njim, čije će Te potomstvo spominjati svagda s poštovanjem i blagosloviti Tvoje ime.

Tvoja prošlost, budućnost je naša, Tvoj rad program je našeg rada, a što mi ne svršimo, ostaviti ćemo djeci svojoj, da upotpune ovo veliko djelo, što si ga započeo.

Tvoj dragi lik neka bude kao dragi svetionik iz prošlosti potomstvu našem, neka bude vodičem najdaljjoj budućnosti njihovoj.

Ti, dragi ubavi Samobore, ponosi se s ovim likom pokazuj ga cijelom svijetu kao uzora lokalnog patriotizma i nesebičnog radnika za svoje mjesto.

A Tebi vrli mužu, odlični načelnice, čestiti i nesebični gradjanine, hvala Ti srđana od strane gradjanstva Samobora.

Hvala ti za Tvoj trud, za Tvoje naštojanje, za Tvoja lijepa velika djela.

Kao načelnik trgovista Samobor kličem iz dna duše: Hvala Ti i vječna slava.

Slava Ljudevitu Šmidhenu! (Slava!)

Kad se sieglo kličanje, stupila je naprijed gđica Dragica Mlaković, koja je čuvstveno govorila pjesmu Bogumila Tonija spjevanu za ovaj svečani dan, a koju smo donijeli u prošlom broju.

Iza toga je „Jeka“ intonirala hrv. himnu, te je konačno slijedio mimohod sviju društava pred spomenikom, a uz skladne zvukove sokolske fanfare, uz poklone „Slava Šmidhenu!“ stalo se razilaziti općinstvo, oduševljeno sa lijepa i dolična ispeda ove svečanosti.

Obitelj i zastupstvo trgovista Samobora krenulo je iza proslove na groblje, i pokodilo grob Šmidhene. U ime općine i zastupstva priazio je načelnik na nj sveži vijenac, a nazorni kličnule: Slava Ljudevitu Šmidhenu.

Samoborska željeznica.

Umoljeni smo za priopćenje ovoga dopisa: Vrlo cijenjeni gosp. uređač! Čitao sam u Vašem cijenjenom listu od 24. pr. mja., da se je uprava željeznice Samobor-Zagreb obratila na trg. zastupstvo s molbom neka ono preporaci molbu pomenute željeznice, kojom molji ministarstvo, mrtka se željeznica Samobor-Zagreb uvrsti u red cestovnih željeznica, kako bi time nadobilje oprost od poreza.

Bilanca samoborske željeznice za god. 1912. izražava deficit od prilike sa okruglo K 60000 prem da je pomenuto poduzeće dosada uživalo oprost od poreza. Uvrštenje ove željeznice u red cestovnih željeznica ne bi imalo odlučnog upitva na saniranje desperatnog finansijskog stanja njenog, već bi

se jedino postiglo, da bi godišnji deficit za iznos godišnjeg poreza manji bio.

Razlozi desperatnog stanja samoborske željeznice jesu sasvim drugi.

Gradnja željeznice stajala je glasom bilance za g. 1912. oko K 1.320.000, dakle daleko preko polovice više nego što efektivni troškovi iznose za uskotračne željeznice bez ikakvih terenskih poteškoća.

Nadalje je krivo neuspjehu željeznice mnogo i samo ravnateljstvo, koje žalje u prometnu upravu strance, kojima su mjesne i potrebe naroda skroz nepoznate pa uslijed toga udešuju loše vozni red i vozne cijene.

Ukinuta je i pogodnost čovjencima, da se mogu s naplatom vozarine III. razreda voziti u II. razred. Tom odredbom prometne uprave polučeno je samo, da se sve vozi u III. razred, a vozovi II. razreda rijetkom su iznimkom prazni.

Samoborska je željeznica gradjena s glavnim svrhom da sveže Samobor sa Zagrebom. Ta se je nakana danas uslijed neopravdanih voznih cijena sasvim osuđila, pa je željeznica postala konkurent južnoj željeznicu za prugu Podsusjed-Zagreb, nu kako se nalazi u mizernim finansijskim prilikama ne može biti uspiješan konkurent.

Pruga od Zagreba do Podsusjeda iste je duljine kao i ona od Podsusjeda do Samobora. Vozna cijena od Zagreba do Podsusjeda ustanovljena je za 28 filira, dok se za vožnju od Podsusjeda do Samobora plaća 60 filira, dakle za prugu iste duljine 114% više. Tim je postupkom upravi željeznice u istinu pošlo za rukom, da od Samobora odjiba sve izletnike i tako ošteti trž. Samobor materijalno!

Uza sve to obraća se uprava željeznične na trž. poglavarnstvo da mu preporuči molbu kod ministarstva. Opć. poglavarnstvo ne bi smjelo nikako bezuslovno tu molbu preporučiti nego tek onda, kad bi se ravnateljstvo željeznice obvezalo notariatskim spisom da će vozne cijene od Zagreba u Podsusjed i iz Podsusjeda u Samobor te obratno biti jednake.

Prijašnji prometni upravitelj Veneke snizio je trajanje vožnje od Zagreba do Samobora na 58 časova i bio osobno nad točnim održavanjem voznog reda.

Današnja uprava željeznice ustanovila je vožno vrijeme na 1 s. i 14 č. Govori se da je uprava željeznice produljila vožno vrijeme kao protuuslugu općinstvu, što su povlačene vozne cijene, da se za veću cijenu mogu putnici i duže voziti.

Mjeseca svibnja o. g. zakasnjavao je vlak što je polazio iz Samobora u 7 s. 30 č. redovito za 15, 20 i 30 časova a jedan je put zakasnio čak za 1 s. 15 č.

Sada imade polaziti vlak u Samobor, koji je prije zgodno polazio u 2 s. 30 č. u 2 s. 40 č. No vlak taj nikada ne polazi u 2 s. 40 č. već u 2.45 i 2.50. Zašto se taj određeni vozni red neobdržava to je jasno tajna te željeznice.

Neobdržavanje voznog reda, nepravedna odmjera voznih cijena, oduseće pogodnosti čovjencima i učiteljima, sve su to čini, troši moraju da odbiju putnike od samoborske željeznice. Predici mi obratac željeznice za mješevne preplatnike. Željeznička uprava nazivaje je: „Mješevna pred boja“ a učestvovana je regiom Hrvatskom bio također ne bi smjelo da bude.

Trebaće biti, da samoborci nastoje uvesti automobilni osobni promet između Samobora i Zagreba, da tako nauče prometnu upravu pameti.

Vj. Pramberger.

Domaća vijesti.

Novi časnik „Hrvat“ ovako će izjaviti o novom samoborskome časniku. „Drevnemu Samoboru čestitamo, što je dobio tako vrijednog parnika, a veselimo se zajedno s međunarodnim prijateljima i širovatom novoga časnika, što ga je saopštio takva osoba sačinila u tako lijepom i uglednom gradu što je Samobor.

Svaki Hrvat rabi samo

Alabaster pastu i vodu,

koja su najbolja sredstva za njegu zubi, a prodavaju se u koris: „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u
Učitavni g. Mirka Kleščića.

Prodaje se kuća

u Gajevoj ulici br. 14 Upitati se kod uredništva „Samob. Lista“.

SL općinstva trga Samobor i okoline
preporučujem svoj veliki izbor

ogrlica i košulja

za muške, ženske i dječje, kao i upravo pri-

spjekle lijepe

projektne štofode

za ženske haljine.

L. ROSENBERGER

Trgovina manufakturne robe
SAMOBOR, glavni trg.

Lječilište u Samoboru.

4 filtera

4 filtera

Najbolji cigaretni papir osudnjujeći je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Dobije se svuda. — Šteji samo 4 filtera.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira
u Zagrebu.

4 filtera

4 filtera